

Drugs & jonge aanwas Quick scan

Team Straatwaarde(n)
Oktober 2020

Team 'Straatwaarde(n)' heeft in de regio Midden-Nederland in mei 2020 een Quick scan gehouden om verschuivingen/ontwikkelingen op het gebied van drugs en jonge aanwas te inventariseren naar aanleiding van de Corona maatregelen. Dit najaar is weer een quick scan gehouden waarbij is geïnventariseerd of er veranderingen en/of opvallende zaken op het gebied van drugsriminaliteit (fenomeenniveau) zijn waargenomen de afgelopen maanden. Dit is op basis van een belronde gedaan met 15 professionals (onder meer wijkagenten en jongerenwerkers) uit verschillende gemeenten uit de regio.

Professionals geven unaniem aan dat de drugshandel onverminderd doorgaat en er geen heel duidelijke toe of afname zichtbaar is. Toch zijn enkele opvallende zaken gedeeld. Die duiden we hieronder kort:

- ❖ **Drugsdelicten lijken een instapdelict te zijn geworden, waar dat voorheen vooral gewelds/ vermogensdelicten waren.** Professionals geven aan dat jongeren met drugs als instapdelict in beeld komen. Het lijkt erop dat dat een verschil is ten opzichte van de voorgaande jaren toen jongeren veelal met gewelds/vermogensdelicten (inbraak, diefstal) voor het eerst in beeld kwamen. Drugsdelicten waren veelal een later stadium van de criminele carrière en komt nu eerder in beeld. Alhoewel dit niet wetenschappelijk is onderzocht lijkt het op basis van de praktijkervaring wel te spelen:

"Ik heb het idee dat we veel sneller dan voorheen gehandeld wordt door jongeren. Het aantal inbraken is ook afgenomen. Bovendien is het risicovoller om een inbraak te plegen. Je laat dan fysiek sporen achter van braak, waardoor de pakkans groter is en de buit niet altijd zeker. Bij drugs is de pakkans dan kleiner en de opbrengst van te voren bekend." (politie).

- ❖ **Ontzegging van de rijbevoegdheid bij dealers sorteert een averechts effect doordat andere jongeren als worden gevraagd als chauffeur 'bij te klussen'.** het niet langer opleggen van een rijontzegging is tegelijkertijd niet wenselijk, maar deze bevinding maakt helder dat in sommige gevallen een averechts (negatief bij-) effect optreedt nu met een repressieve maatregel - bedoeld criminaliteit in te dammen - juist het tegenovergestelde wordt bereikt: juist meer jongeren lijken betrokken te raken bij drugsriminaliteit al dan niet als 'chauffeur'. Momenteel wordt met partners nagedacht wat een effectieve reactie op dit negatief bij-effect zou kunnen zijn.

“We zien we nieuwe lichten als chauffeur instromen... rijbewijs worden ingevorderd. Ontzegging en dan worden jonge jongens gebruikt als chauffeur en het dealen zit erbij... een jeugdgroep uit wijk x die huren ze en de dealer zit er dan naast...” (politie).

- ❖ **Statushouders komen als groep in beeld voor druggerelateerde klussen.** Deze groep stroomt vanuit een AZC uit en wanneer zij 18 + zijn, verdwijnt het zicht op deze groep omdat zij door hun meerderjarige leeftijd minder aan instanties gebonden zijn:

“In wijk x en y werden jongeren (18 +), maar ook jonger) opgevangen en in de binnenstad zie je daar een deel van nu actief dealen in drugs..” (politie).

- ❖ **Social media speelt een actieve rol in de betrokkenheid bij (onder meer) drugsdelicten.** Professionals geven aan dat bepaalde social media openlijk vraag en aanbod samenbrengen voor het uitvoeren van ‘criminele klussen’:

“[naam platform] het platform is een soort instagram of snapchat account: allemaal criminele activiteiten.. dat platform heeft ook in bijvoorbeeld de rellen een rol gespeeld, de vloggers zijn recentelijk aangehouden maar account is aangehouden. Het is een gesloten account wel, via vrienden kun je erop.” (politie).

- ❖ **Bij een deel van de dealers speelt (verborgen) gokverslaving een belangrijke rol bij instandhouding van hun delictgedrag.** Professionals zien tekenen van verslaving in hun dagelijkse contacten, maar tegelijkertijd zien zij ook dat er niet openlijk over gesproken wordt door jongeren. De impact van een gokverslaving lijkt nog teveel onderbelicht in relatie tot drugscriminaliteit. Het bijklussen met drugshandel is een aantrekkelijke optie om enerzijds ‘geld snel’ uit te geven aan gokken, maar anderzijds om ook hun gokschulden te kunnen voldoen. Hiermee blijft een vicieuze cirkel bestaan:

“Er was een jongen die kwam bij mij die had 2000 euro schuld en vroeg: ‘Wil je mij helpen?’ Ik schreef een brief voor een betalingsregeling. De week erop kwam hij en zei hij; ‘het hoeft niet meer, ik heb gegokt en ik heb gewonnen dus ik kan het betalen..’ tja, een vicieuze cirkel want een paar dagen later was hij weer al zijn geld kwijt aan gokken... ‘haram’ geld [‘slecht/kwaad geld’] uit gokken moet je meteen uitgeven namelijk..” (jongerenwerker).